

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Облік, аудит та оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю».

(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та контроль виробничих запасів: сучасний стан та напрями
удосконалення (на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси»)».

Виконавець:

студентка обліково-економічного факультету

Мельник Катерина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н.ст.викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Яцунська Олеся Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження полягає, у тому що добре організований облік виробничих запасів, іншими словами якісна інформованість про рух та їх наявність мають суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю підприємства. Тому згідно з цим і виникають умови для перегляду і детального вивчення існуючої практики організації обліку та контролю запасів на підприємстві.

У сучасних умовах відбувається процес наближення вітчизняної системи бухгалтерського обліку до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ), який передбачає деякі зміни у методології та організації обліку, зокрема і виробничих запасів. Тому актуальності набувають питання організаційно-методичного забезпечення обліку та контролю виробничих запасів на вітчизняних підприємствах.

Вагомий внесок у дослідження проблем обліку виробничих запасів зробили такі вітчизняні науковці, як А.В. Алексєєва, О.А. Бакурова, Т.В. Божидарнік, О.В. Болдуєва, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, М.Я. Дем'яненко, О.І. Коблянська, О.П. Левченко, Н.М. Малюга, К.Є. Нагірська, Л.В. Нападовська, М.Ф. Огійчук, О.М. Рибалко, І.Б. Садовська, П.Я. Хомин та ін. Однак вивчення наукових праць свідчить про те, що й досі залишаються дискусійними теоретичні положення і важливі питання обліку та контролю виробничих запасів, що потребують подальшого доопрацювання.

Метою роботи є дослідження та розкриття теоретичних та практичних засад обліку та контролю виробничих запасів на підприємстві, а також визначення можливих напрямів щодо їх подальшого удосконалення.

Для досягнення поставленої мети слід розв'язати такі завдання:

- визначити економічну сутність та класифікацію виробничих запасів;
- дослідити існуючі методи оцінки запасів та з'ясувати їх недоліки та переваги;
- дослідити документальне оформлення фактів господарського життя із виробничими запасами;
- надати загальну організаційно-економічну характеристику підприємства, розрахувати та проаналізувати основні показники його діяльності;
- висвітлити та критично оцінити організацію та документальне оформлення руху виробничих запасів на підприємстві;
- провести аналіз ефективності використання виробничих запасів;
- на підставі дослідження надати рекомендації щодо подальшого удосконалення обліку та контролю виробничих запасів на досліджуваному підприємстві;

- визначити теоретичні засади організації та проведення контролю виробничих запасів;
- провести інвентаризацію виробничих запасів як метод перевірки правильності їх збереження;
- побудувати економічно-математичну модель оцінки впливу факторів на зміну рентабельності виробничих запасів.

Об'єктом дослідження є процес обліку, контролю та аналізу використання виробничих запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси».

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних та організаційних положень бухгалтерського обліку, аналізу та контролю виробничих запасів на підприємстві.

Методи дослідження. Під час написання роботи використовувались загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Зокрема, для розкриття сутності виробничих запасів в бухгалтерському обліку були застосовані такі загальнонаукові методи: аналіз – для деталізації та розкладання об'єкта дослідження на окремі важливі елементи; синтез – для вивчення об'єкта в його цілісності, єдності і взаємозв'язку його частин; індукція і дедукція; порівняння та моделювання.

У процесі дослідження були використані спеціальні методи дослідження: спостереження; вимірювання господарських засобів та процесів; реєстрації та класифікації даних з метою систематизації, узагальнення всієї інформації.

Дослідження стану обліку, аналізу та контролю виробничих запасів на підприємстві на базі застосування експертних оцінок, порівняння та аналітичних розрахунків.

Інформаційна база дослідження. Законодавчі і нормативні акти, які регламентують бухгалтерський облік виробничих запасів; Міжнародні стандарти фінансової звітності; статті вітчизняних та зарубіжних наукових видань, дисертації, періодичні спеціалізовані видання з питань обліку, аналізу та контролю; методичні матеріали навчальних посібників; матеріали науково-практичних конференцій різних рівнів; комп'ютерна мережа Internet; первинні документи, облікові реєстри та фінансова звітність КП «Теплопостачання міста Одеси»

Публікація та апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження, що викладені у кваліфікаційній роботі, були опубліковані та доповідалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародні підходи до модернізації економіки та системи управління» (м. Київ, 15-16 грудня 2017 р.).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Теоретичні аспекти обліку виробничих запасів» визначено економічну сутність поняття «виробничі запаси» та наведено напрями їх класифікації, розглянуті методи оцінки виробничих запасів при їх вибутті, виявлені їх недоліки та переваги.

Встановлено, що для підприємств теплопостачання доцільно буде застосовувати метод оцінки запасів: середньозважена собівартість, яка дає відображення детального руху обліку виробничих запасів за кожним видом продукції.

В роботі було розроблено порівняльну характеристику МСФЗ 2 «Запаси» та П(С) БО 9 «Запаси».

Визначено документальне оформлення руху виробничих запасів на підприємствах; виявлені проблемні питання обліку виробничих запасів на думку науковців та шляхи їх вирішення.

У розділі 2 «Організаційно-методичні аспекти обліку виробничих запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси» надано організаційно-економічну характеристику підприємства; досліджено особливості обліку виробничих запасів на досліджуваному підприємстві; проаналізовано динаміку показників ефективності використання матеріальних ресурсів, вплив факторів предметів праці на зміну обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства; надано пропозиції щодо удосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві.

У розділі 3 «Контроль та аналіз виробничих запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси» сучасний стан та перспективи розвитку» визначено мету, завдання і джерела інформації для контролю операцій із виробничими запасами; запропоновано методику проведення контролю виробничих запасів; проведено інвентаризацію виробничих запасів; розроблена та проаналізована економіко-математична модель оцінки впливу факторів на зміну рентабельності виробничих запасів;

ВИСНОВКИ

Основні висновки й рекомендації теоретичного та науково-практичного характеру, здобуті в ході проведеного дослідження, полягають у такому:

1. На підставі концептуальних засад П(С)БО 9 та здобутків науковців визначено економічну сутність виробничих запасів та класифікацію виробничих запасів за Планом рахунків активів, капіталу та зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, згідно з Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку запасів, також визначення класифікації запасів з боку різних авторів для повного відображення сировини та матеріалів використаних на підприємстві.

2. Досліджено методи оцінки запасів такі як: за ідентифікованою собівартістю, за середньозваженою собівартістю, за методом FIFO, оцінка за нормативними витратами та оцінка за цінами продажу, визначено недоліки та переваги методів оцінки вибуття запасів. На мою думку, для підприємств теплопостачання більш прийнятним методом оцінки вибуття запасів є середньозважена собівартість, яка повною мірою відображає детальний облік руху по кожному виду продукції.

3. Досліджено типові первинні облікові документи з обліку сировини і матеріалів з надходження, відпуску, списання матеріальних цінностей, а також порядок їх оформлення на складі. Зазначено, що організація документообігу впливає на правильність здійснення розрахунків, списання вартості відпущених запасів, та, як наслідок, на показники фінансової звітності;

4. Наведено загальну організаційно-економічну характеристику підприємств; здійснено аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства, та запропоновано для покращення цих показників: удосконалення системи управління підприємством; удосконалення методів формування витрат на виробітку та передачу теплової енергії; оптимізація систем тепlopостачання і теплових сетей.

5. Виявлено, що на підприємстві недосконала організація обліку виробничих запасів, а саме: використовується застаріла методологія бухгалтерського обліку матеріальних ресурсів; складне та громіздке оформлення операцій з оприбуткування та використання матеріальних цінностей; немає єдиної форми документу на відпуск матеріалів для машинної обробки; виникають помилок і порушення при зборі та реєстрації оперативних фактів про виробничі запаси, що підлягають обліку і усе вищеперераховане негативно впливає на організацію обліку виробничих запасів.

6. Проведено аналіз динаміки показників ефективності використання матеріальних ресурсів та на підставі нього запроваджено для підвищення усіх показників: провести моніторинг фактичного технічного стану котельного обладнання і теплових мереж; скласти прогноз вибуття потужностей; визначити реальні обсяги інвестування у модернізацію теплових мереж; удосконалювати координацію питань розвитку теплоенергетики районів міста, тарифообразовання та взаємодію із іншими монополіями (Інфокс водоканал, Одесобленерго, Одесагаз); обов'язкове ведення паливно-енергетичного балансу тепlopостачання міста; проведено аналіз впливу факторів предметів праці на зміну обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства.

7. На підставі дослідження, надано такі рекомендації стосовно удосконалення обліку та здійснення контролю запасів, а саме: спрощення оформлення операцій, які пов'язані з оприбуткуванням та витратами матеріальних цінностей; стежити за ретельним і своєчасним проведенням інвентаризацій, контрольних, документальних та вибіркового перевірок, які мають значення у збереженні матеріалів; впорядкувати первинну документацію, підвищити рівень автоматизації обліково-обчислювальних робіт, забезпечити суворий порядок приймання, зберігання й витрат сировини, матеріалів, комплектуючих виробів і т.д.; впровадити ефективні форми попереднього і поточного контролю за дотриманням норм запасів і витрат матеріальних ресурсів, приділити більше уваги підвищенню вірогідності оперативного обліку комплектуючих виробів, напівфабрикатів, деталей, вузлів тощо.

8. Визначено теоретичні засади організації та проведення контролю використовуючи нормативно-довідкові та облікові джерела. З'ясовано, що під час контролю слід керуватись ПКУ [32], П(С)БО 9 [34], Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879 [33], Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом МФУ № 88 [36], Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку запасів № 2 [27] тощо.

9. Проведено інвентаризацію виробничих запасів, проводиться повна інвентаризація для правильного збереження матеріальних цінностей; на підприємстві регулярно проводять інвентаризації, особливо у передбачених

законодавством випадках, що затверджується Наказом по підприємству. Інвентаризація активів і розрахунків на підприємстві проводиться згідно діючого законодавства щорічно станом на 1 листопада поточного року.

10. Побудована економічно-математична модель оцінки впливу факторів на зміну рентабельності виробничих запасів; з'ясовано, що станом на 1 листопада 2017 року КП «Теплопостачання міста Одеси» перебуває на грані банкрутства із загальною заборгованістю у обсязі 599 млн.грн. Основними причинами є економічно необґрунтовані тарифи на теплову енергію та послуги на теплопостачання, а також відсутність механізму погашення різниці тарифів для споживача. Для вирішення проблем на рівні як регіону, так і КП «Теплопостачання міста Одеси», пропонуємо: провести моніторинг фактичного технічного стану котельного обладнання і теплових мереж; скласти прогноз вибуття потужностей; визначити реальні обсяги інвестування у модернізацію теплових мереж; удосконалювати координацію питань розвитку теплоенергетики районів міста, тарифообразовання та взаємодію із іншими монополіями (Інфокс водоканал, Одесобленерго, Одесагаз); обов'язкове ведення паливно-енергетичного балансу теплопостачання міста.

АНОТАЦІЯ

Мельник К.В.» Облік і контроль виробничих запасів: сучасний стан та напрями удосконалення(на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеса»)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування «Облік, аудит та оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження- процес обліку, контролю та аналізу використання виробничих запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси»

У роботі розглядаються теоретичні аспекти економічної сутності, класифікації та оцінки виробничих запасів, документальне оформлення руху виробничих запасів, проблемні питання з обліку виробничих запасів .

Проаналізовано основні техніко-економічні показники-КП «Теплопостачання міста Одеса», динаміку показників ефективності використання матеріальних ресурсів.

Запропоновано спрощення оформлення операцій, які пов'язані з оприбуткуванням та витратами матеріальних цінностей; стежити за ретельним і своєчасним проведенням інвентаризацій, контрольних, документальних та вибіркового перевірок.

Ключові слова: виробничі запаси, класифікація виробничих запасів, первісна вартість, середньозважена собівартість, матеріаломісткість.

ANNOTATION

Melnik K.V «Accounting and control of inventories: current status and direction for improvement (on the example of KP «Heat supply of Odessa city»)

Thesis for obtaining of the master's degree in the specialty "071 "Accounting and taxation" in the master's program professional directions ««Accounting, audit and taxation in the management of business activity»

Odessa national economic University. – Odessa, 2018.

Qualifying work of the master consists of three sections. Object of study - the process of accounting, control and analysis use of production resources to KP "Heat supply of Odessa city"

The paper discusses theoretical aspects of the economic essence, classification and valuation of inventories, documentation of the movement of inventories, accounting of inventories, the problem issues on accounting of inventories, and proposals to improve the accounting of inventories.

Analyzed the main technical and economic indicators-KP "Heat supply of Odessa city", the dynamics of indicators of efficiency of use of material resources, the impact of items of work to change the volume of production and sales of the enterprise.

The proposed simplification of transactions related to receipt and consumption of material values; to follow a careful and timely inventory audit, control, and selective documentary audits which are important in maintaining materials; organize the initial documents, increase the level of automation of accounting and computing work, to ensure strict acceptance procedures, storage and usage of raw materials, components, etc.; implement effective forms of preliminary and current control over observance of norms of inventory and cost of material resources, to pay more attention to improve the reliability of operational accounting components, semi-finished products, components, assemblies and the like.

Key words: inventories, classification of inventories, initial cost, weighted average cost of material.